

Motion till riksdagen

1989/90:So291

av Ulla-Britt Åbark och Lena Öhrsvik (båda s)

Ungdomsvåldet

Vi lever i en tid när våldet på gator och torg, framförallt det vi kallar ungdomsvåld, orsakat stor debatt och stor oro bland människor. I uppmärksammade fall har ungdomar misshandlat andra till döds. De som i första hand drabbas är andra ungdomar. Ungdomsvåldet står på massmediernas löpsedlar nästan dagligen. Människor har blivit upprörda och rädda. Statsministern har kallat till krismöte om ungdomsvåldet. Regeringen har tillsatt en arbetsgrupp för att komma med förslag till åtgärder. Det hörs krav på strängare straff i tidigare åldrar, fler poliser och mindre "daltande".

Samtidigt hörs allt fler betona föräldrarnas roll och ansvar för barnen. Debatten om föräldrarnas ansvar har i vissa fall lett till ett ökat positivt engagemang från föräldrarnas sida. En negativ effekt av diskussionen har varit att föräldrar skuldbeläggs för att deras barn uppträder som våldsverkare. Det blir föräldrarnas fel. Däremot förs ingen egentlig diskussion om vilka möjligheter vi i samhället ger föräldrarna att ta sitt ansvar och ge barnen den tid och det engagemang som alla barn behöver under uppväxten.

Det är självklart viktigt att inte förringa eller bagatellisera det våld som förövas av ungdomar. Våld är alltid oacceptabelt. Initiativ för att bekämpa våldet är angelägna.

Samtidigt är det nödvändigt att motarbeta överslag i debatten. Det är viktigt att sakligt bedömma våldets omfattning och karaktär. Det finns annars risk att våldsdebatten förlorar i trovärdighet och dessutom får vissa negativa effekter.

Det är farligt att utmåla ungdomar som en grupp som blir alltmer våldsam. Sådana budskap blir lätt självuppfyllande. Om vuxna tror att ungdomar som grupp är farliga och blir allt farligare, ökar rädslan och avståndstagandet mellan olika grupper i samhället.

Om man skall tro massmedia så ökar ungdomsvåldet lavinartat. Om vi går till våra egna erfarenheter av hur det i verkligheten ser ut så har vi alla olika upplevelser av verkligheten. Om man tittar på statistik är situationen inte lika alarmerande som massmedias bild. Enligt statistiken ligger ungdomsvåldet i dag på ungefär samma nivå som för tio år sedan om man ser till hur många ungdomar som drabbas av våld eller hot om våld. Samma bild får man om man ser till hur många som tas om hand rättsligt på grund av våldsbrott.

Däremot talar statistiken om ökande rädsla för våld. Det är framförallt de

äldre som blir allt räddare, trots att det främst är de unga som drabbas av det existerande våldet.

Mot. 1989/90
So291

Det mesta talar för att det våld som finns har blivit grövre. Farliga slag och sparkar samt farliga vapen och tillhyggen används. Videovåldet lär ut ny och farlig våldsteknik som sprids bland de ungdomar som tar till våld.

Det är oftast ungdomar som drabbas av ungdomsvåldet. Fortfarande gäller i stort sett sanningen att våldet i första hand riktas inom den egna gruppen. Offer och gärningsmän är ofta ganska lika och tillhör samma ålderskategori och lever på liknande sätt.

Även om ungdomsvåldet inte ökar i den omfattning som massmedia försöker få oss att tro och inte slår lika blint, är det våld som finns oacceptabelt. Våldet måste bekämpas, men inte med åtgärder i panik. Det är i stället hög tid att sätta in frågan om det så kallade ungdomsvåldet i sitt sammanhang och diskutera utifrån detta.

Vem vi blir och vad vi gör med vårt liv är beroende av i vilket sammanhang vi ingår. Vi har alla våra personliga egenskaper men vi styrs och utvecklas främst av våra erfarenheter, av vår tillhörighet i samhället och av vårt samspel med andra människor.

Det vi lär oss som barn och de erfarenheter vi då får, har särskilt stor betydelse för vårt fortsatta liv.

För att förstå ungdomsvåldet måste vi se det våld som dagligen omger oss i vuxenvärlden och i samhället. Våld föder våld. Våld i vuxenvärlden är grogrund för ungdomsvåld.

Vi har alla behov av att känna oss respekterade, önskvärda och delaktiga.

Vi har alla inneboende resurser att ta itu med problem och svårigheter. Vi kan utveckla och stärka denna förmåga under hela livet.

I dag utgår man ifrån att det gäller att ingripa med snart sagt vilka medel som helst. Bara man reagerar snabbt och kraftfull när ungdomar spårar ur i missbruk eller kriminalitet.

Vi menar att det behövs andra åtgärder för att stärka ungdomarna och deras familjer i en svår situation. Detta måste ske på lång sikt. Det finns åtgärder för att förebygga ungdomsvåld.

1. Ökad satsning för att få fler vuxna till daghem, fritidshem och skolan.
2. Kortare arbetsdag så att föräldrar har möjlighet att umgås med sina barn.
3. Bra daghem, trygga förhållanden i och efter skolan.
4. Särskilt inom skolan är det viktigt att det finns vuxna som med tid och engagemang kan ta sig an de bitvis mycket svåra problem som finns inom skolan. En ökad utslagning från skola och arbetsliv leder till ökat ungdomsvåld.
5. Uppvärdera arbetet inom vård och omsorg. Det skall vara högstatusyrke att ta hand om våra barn och ungdomar.
6. Kraftigt ökat stöd till organisationer och folkrörelser som har sociala mål för sitt arbete.
7. Ökat stöd till film, teater etc. som visar vad våldet egentligen innebär för människor.

Hemställan

Mot. 1989/90

So291

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ökade insatser för att bekämpa ungdomsvåldet.

Stockholm den 25 januari 1990

Ulla-Britt Åbark (s)

Lena Öhrsvik (s)